

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

nve@nve.no

(Referanse må oppgis)
Vår referanse: 11/00449-5
Arkivkode:
Saksbehandler: Kristin H. Lind
Deres referanse: 200701944
Dato: 01.06.2011

Høring på utredning om "Felles IKT-løsninger i det norske kraftmarkedet"

Vi viser til rapport om "Felles IKT-løsninger i det norske kraftmarkedet". Generelt vil vi peke på at dette er en omfattende rapport som foreslår tiltak som vil få stor betydning for det norske kraftmarkedet. Rapporten berører mange forhold og ikke alle er drøftet like godt. Noen av forutsetningene som er tatt vil trolig falle bort, dette gjelder blant annet kommende krav til AMS.

Høringsfristen har vært kort og vi har ikke fått drøftet rapporten så grundig som vi skulle ønsket med våre medlemmer. Vi mener at et fjerde alternativ med utvikling av flere regionale databaser, må vurderes nærmere. Dette er en prosess som allerede er i gang noen steder.

Som for utrulling av AMS mener vi at hensynet til kundene må settes i fokus. Her er det mange forhold som man må ta hensyn til, ikke bare hvor raskt et leverandørbytte kan gå. Det er viktig at man ikke får mange feil knyttet til måling, avregning og fakturering som fører til unødvendige frustrasjoner for kundene når det gjelder riktige fakturaer, og hvor kunden kan henvende seg for å få hjelp til å løse dette. Rapporten mangler en drøfting av hvordan feil oppstår, avdekkes og korrigeres. Det er for enkelt å si at man antar at de fleste feil kan rettes automatisk. Det er ikke den virkeligheten nettselskapene opplever i dag.

Vi vil forøvrig kommentere følgende hovedpunkter:

1. KS Bedrift Energi og Defo er positive til effektivisering av kraftmarkedet og en forbedring av hvordan data håndteres mellom aktørene. En effektivisering av meldingsutvekslingen mot ett knutepunkt i stedet for mellom alle aktørene, virker også rasjonelt. Vi er derimot svært usikre på om en felles database med sentraliserte behandlingsfunksjoner, er løsningen for norsk kraftbransje nå på kort sikt. Rapporten er tynn i sin kost-nytte evaluering for en så viktig beslutning.
2. Midt-Norge må få samme tidsramme for utrulling av AMS som andre nettselskaper. Utredningen anbefaler at man avventer hovedtyngden av utrulling av AMS til etter 2014, hvor man har fått sett nærmere på mulige effektiviseringsløsninger. Vi støtter dette.

3. Det kan være at man bør avvete bruken av timeverdier i stort omfang, til arbeidet med å se på sentralisering av basen er gjennomført. Vi vil peke på at tidspress i både utredning, planlegging, design og implementering kan gi dårligere løsninger. Systemene bør driftes noe tid uten store volumer av data.

Effektivisering av kraftmarkedet

Vi er positive til å effektivisere informasjonsflyten mellom aktørene i kraftmarkedet. Vi mener at dette raskt bør utredes nærmere. Rapporten har skissert tre ulike scenarier på et overordnet nivå.

1. En fullstendig distribuert modell (dagens modell)
2. Felles måleverdidatabase
3. Sentraliserte behandlingsfunksjoner basert på felles måleverdidatabase

Det må gjøres mer grundige vurderinger hvor også kompetanse fra ulike ledd i verdikjeden med å behandle måleverdier deltar. Dagens løsninger har potensialer for effektivisering, men hvor langt man skal gå på kort sikt er ikke vurdert godt nok, og tidsnød preger drøftingene i rapporten. Vi er spesielt bekymret for en situasjon hvor vi skal ha store datamengder tilbake til nettselskapenes øvrige IKT-systemer, som NetBAS, GeonIS og andre. Dette er ikke vurdert i rapporten.

Rapporten peker på at det kan være andre løsninger i form av web-grensesnitt, og videreutvikling av dagens NUBIX som kan være aktuelt å gjennomføre, framfor å utvikle helt nye løsninger. Dette, sammen med utvikling av mer regionale baser, er et fjerde scenario vi savner i rapporten. Den foreslåtte løsning med felles måleverdidatabase og felles drift og vedlikehold, vil medføre nedbygging av lokal kompetanse hos de enkelte nettselskapene. Ved siden av at dette er en uønsket situasjon, vil det komme konflikt i forhold til nylig vedtatt kompetanseforskrift.

Vi er positive til økt bruk av standardisering, og av at aktørene kan henvende seg til ett sted for å få data, men ikke nødvendigvis at data må ligge samlet ett sted. Mulighetsrommet her bør også undersøkes. Andre systemer håndterer at det gjennomføres spørringer mot et felles web-grensesnitt, og så får man tilgang til data gjennom dette. En aktuell implementeringsstrategi kan være å begynne med en lett organisasjon etter NUBIX-modellen og bygge denne gradvis ut basert på behov som utvikles underveis. Dette må utredes nærmere.

En felles serverløsning á la Bankenes Betalingssentral kan være en god løsning på litt lengre sikt. At selskapene leverer nødvendige målerdata til en sentral server (som kan virke som et nav i hjulet) som alle kraftleverandører kan henvende seg til, vil være rasjonelt. Dette vil også være en fordel for innhenting av data som NVE og SSB trenger til statistikkformål og vil antagelig gi bedre kvalitet på slike data. Dette må vurderes nærmere.

Andre oppgaver en sentral organisasjon skal gjennomføre er ideer man kan se videre på, men dette mener vi ikke er gjennomarbeidet. Dette gjelder for eksempel avrop på rammeavtaler og håndtering av større markedsmakt overfor leverandører av IKT-systemer. Standardisering er et annet område man kan få til også med mer distribuerte løsninger. Vi ser også at konklusjonen om en arkitektur med sentraliserte behandlingsfunksjoner gir den beste løsningen stadium 2020-2025 inneholder store usikkerhetsmomenter.

Andre forhold når det gjelder en felles måleverdidatabase:

- Vi er skeptiske til at en sentral base med overførte verdier skal inneholde fasiten til målerdataene. Generelt er erfaringen fra dette fagfeltet at det er rådataene som er mest riktige. Vi er skeptiske til at kvalitetssikringen skal kunne gjøres bedre fra en sentral base, enn mer lokalt/regionalt. Dette er ny teknologi/utstyr som må prøves ut med noe kjennskap til lokale forhold. Noen forutsetninger bør drøftes videre, som for eksempel at de fleste korreksjoner kan gjøres automatisk. Kvalitetssikring av dataene bør gjøres lokalt da nettselskapene sitter med det meste av lokalkunnskapen. Skal dette gjøres sentralt vil det likevel medføre en utstrakt kontakt mot lokale energiverk. Dette kan medføre tyngre arbeidsrutiner og dobbeltarbeid. Fornuftige samarbeidsløsninger mellom selskapene vil utvikle seg med større volumer med datautveksling.
- Fakturering fra sentralt system er vi skeptiske til. Dette er og bør være en nær relasjon mellom nettselskapet/kraftleverandøren og kunden. Rent teknisk er det mulig å gjøre dette fra sentralt hold, men vi tror det er mange feilkilder også i forhold til kundekontakten som man da åpner for. Etter hvert som flere og flere går over til e-faktura så er det ut fra et rasjonaliseringsperspektiv lite å hente på en sentralisering her. Etter hvert er også utskrifts og pakkeutstyr for papirfakturaer blitt billigere og billigere.
- Forhold rundt sikkerhet for innsyn vil være viktig, også sett fra kraftleverandørene, når det gjelder konkurransehensyn. Dersom man ønsker å tilby nye produkter og disse legges inn i felles løsning, kan de bli raskere tilgjengelig for konkurrenter ved en sentral avregningsmodul. Vi stiller og spørsmål om muligheten for kraftleverandørene til profilering i et felles IKT-system.
- Kostnadsbildet må også utredes nærmere før man beslutter hvilken retning norsk kraftbransje skal gå videre med når det gjelder effektivisere datautveksling mellom aktørene.
- Tid for implementering virker noe optimistisk.
- Utvikling og forvaltning av felles IKT-arkitektur kan gjøres som videreføring og utvidelser av dagens modeller for NUBIX/Ediel.
- Risikobildet er utydelig. Det er knyttet stor usikkerhet til kost-nytte evalueringen, som i stor grad også er kvalitativ og ikke kvantitativ.

Midt-Norge må få samme tidsramme som øvrige Norge

Rapporten peker på risiko for dobbeltinvesteringer i forhold til tidlig utrulling av AMS. Det pekes også på at hovedtyngden for utrulling av AMS bør komme etter 2014. Dette underbygger KS Bedrift Energi og Defos hørings svar på AMS at det er viktig for Midt-Norge å få like vilkår for utrulling som resten av de norske selskapene.

Avvente utstrakt bruk av timeverdier i fakturering

Vi mener at en nærmere utredning av hvordan datautvekslingen mellom aktørene i Norge skal foregå, underbygger vårt innspill i AMS høringen om å avvente utstrakt bruk av timeverdier i avregning/fakturering, med mindre kunden har en kraftkontrakt som betinger dette.

Annet

Sammendraget hevder at kravene til IKT-løsningene skjerpes. Noen av forutsetningene her tar utgangspunkt i utsendte høringsforslag, altså ikke gjeldende forskrifter og regelverk. Vi vil også

påpeke at bransjen har allerede i dag høye krav til oppetid for tilgang på data for kundene. Også når det gjelder sikkerhet er dette noe selskapene har høyt på dagsorden i dag.

Det foreslås omfattende endringer som vil være svært krevende omlegginger for bransjen. Før man starter en slik prosess er det flere forhold man må vurdere og tallfeste, slik vi har påpekt. Det bør også gjøres sammenligninger med andre land dersom dette er mulig, eller omlegginger i andre bransjer dersom det er sammenlignbart.

KS Bedrift Energi og Defo bidrar gjerne i videre prosess når det gjelder vurdering av hvordan IKT-løsningene i den norske kraftbransjen skal være i fremtiden, både på kort og lang sikt.

Med hilsen
KS Bedrift Energi

Kristin H. Lind
Næringspolitisk rådgiver

Defo

Knut Lockert
Daglig leder